

ня. За кошти з місцевого бюджету придбано нові меблі, обладнання.

У 2004 році за сприяння Посольства США в Україні та підтримки місцевої влади в рамках міжнародної програми LEAP IV у ЦМБ ім. М.В. Гоголя було відкрито Інтернет-центр, що значно підвищило її інформаційний потенціал і рівень обслуговування відвідувачів. Тільки за останній рік користувачами Інтернет-центру стали 2 914 осіб.

Універсальний фонд бібліотеки налічує 134 237 примірників документів.

Щороку ЦМБ ім. М.В. Гоголя відвідують понад 57 тис. користувачів, яким видається 175 тис. примірників документів. Серед відвідувачів бібліотеки більшість становить молодь: учні старших класів та студенти. Справжньою розрадою стала бібліотека і для читачів-пенсіонерів. Адже тут не тільки підберуть потрібну книгу, ознайомлять з новинками літератури, а й вислухають, дадуть пораду, допоможуть розібратись у складному питанні, що дуже важливо для літніх, самотніх людей.

В останні роки бібліотека здобула репутацію не тільки інформаційно-культурного та краєзнавчого центру, а й активного організатора. Вона є ініціатором проведення багатьох міських заходів, працюючи в тісному контакті з культурними закладами міста і області – Чернігівською ОУНБ ім. В.Г. Короленка, Чернігівською обласною бібліотекою для юнацтва, бібліотекою Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя і т. ін. Всі успіхи – заслуга згуртованого колективу, в якому працюють досвідчені фахівці. Понад 40 років віддали улюбленій справі А. Єфремова та З. Петрик, більше 30 років працюють В. Пархоменко та Л. Гловач, понад 20 років – Р. Хачатурян, О. Єкіменко, Л. Гусева, Т. Колотило, А. Шмаровоз, В. Маленко, Н. Старінко.

Стодесятирічна історія Ніжинської центральної міської бібліотеки ім. М.В. Гоголя доводить, що в усі роки існування вона була потрібна жителям міста як джерело знань, культурний осередок.

“ЛЮБИ Й ТВОРИ ДОБРО”

(Про об'єднання за інтересами у бібліотеках-філіях
Виноградівської ЦБС Закарпатської області)

ЯК ЖИВЕШ,
СІЛЬСЬКА
БІБЛІОТЕКО?

В. Горват

ВЖЕ кілька років поспіль у Новому Селі Виноградівського району Закарпатської області діє гурток “Люби й твори добро”. Ініціатор його створення Мелінда Молнар збирала у себе вдома дітей і проводила заняття з вивчення Біблії. Це були незвичайні уроки. Тут діти не лише дізнавалися про Святе письмо, а й готували театралізовані дійства, на які із задоволенням приходили односельці, вчилися виготовляти красиві сувенірні вироби з бісеру, кукурудзяного листя, сірників, полотна... врешті з усього, що може підійти для такої справи. Так поступово зібралася ціла колекція ляльок, різдвяних сувенірів, ялинкових прикрас, картин, фітокомпозицій, вишиваних серветок.

Свої вироби гуртківці виставляли на суд глядачів. Столики з їхніми ляльками, композиціями, гіпсовими фігурками почали з'являтися на районних і сільських фестивалях у Закарпатті, а потім і в Угорщині. Успіх гуртківців виявився величезним. Їхніми роботами не лише захоплювалися, їх радо купляли, розпитували про техніку виконання, просили приїхати ще. До речі, закордонні паспорти на поїздки в Угорщину гуртківці оформили якраз на гроші, виручені за свої сувеніри.

Власне гурток “Люби й твори добро” давно вже став центром творчого й духовного зростання юнаків та дівчат, місцем їхнього дозвілля. Адже діти їздять в турпоходи, займаються спортом, рибальством, саджають дерева.

Згодом М. Молнар було запропоновано посаду завідувачки місцевої бібліотеки-філії ЦБС. Так керівник гуртка стала ще й сільським бібліотекарем, а центр дитячої творчості і дозвілля перемістився у сільську книгозбірню.

До всіх справ для Мелінди додалося й навчання – вона здобуває бібліотечну освіту.

Такі гуртки існують ще у низці сільських бібліотек Виноградівщини. Наприклад, у селі Дротинці діє клуб “Господарочка,” де місцеві дівчатка займаються в'язанням і вже можуть власними руками сплести шарфики, шкарпетки, серветки, сувенірні речі. Займається з ними завідувачка бібліотеки-філії О. Богля. У Черняхівській сільській бібліотеці-філії створено цікавий клуб “Чарівна голка”. Місцева вчителька М. Корнаш займається з дітьми вишиванням. В селі Дюла при бібліотеці створюється ляльковий театр. Залучають до творчості дітей на Лемаковиці (невеличке село на окраїні Виноградава)

Щодо всіх цих бібліотечних “відхилень” ми запитали директора Виноградівської ЦБС К. Вашкебу:

– Катерино Гейзівно, ми знаємо, що ви небаїдужі до подібних творчих ініціатив. Але який зв'язок між гуртками з вишивання й бібліотечною справою?

– Зв'язок прямий. Адже в гуртках відбувається естетичне виховання. А людина, яка тягнеться до прекрасного, неминуче цікавиться й книжкою. Це закономірно.

– Чи не стають гуртки альтернативою книжці? Адже бібліотечні фонди, м'яко кажучи, бідні на нові видання.

– Не могу з вами погодитися, тому що за останні три роки ситуація почала змінюватися на краще. Завдяки розумінню депутатів у районі діє програма поповнення бібліотечних фондів. Щороку ми одержуємо з районного бюджету 25 тисяч гривень на придбання книжок і передплату.

Маємо можливість купляти художню літературу, підручники, фахові видання для студентів навчальних закладів, які з'явилися у районі. Ми вивчаємо потреби молоді і відразу реагуємо на їхні запити. Крім того, діє Державна програма розвитку і функціонування української мови на 2004-2010 роки.

У рамках цієї програми сільські бібліотеки одержують досить багато книг. Причому це справді цінні видання – сучасна література, світова й вітчизняна класика, книги для дітей. Ми відразу друкуємо списки нових надходжень, і читачі можуть швидко дізнатися про літературу, що надійшла. Завдяки виграному гранту ми одержали велику кількість книг угорською мовою, частина з яких передана в бібліотеки угорськомовних сіл. Згодом було проведено значну підготовку для отримання ще одного гранту, який щойно виграли. Він розрахований на безкоштовне обслуговування користувачів та їхню підготовку для роботи в Інтернеті. Я вже не кажу про отримані комп'ютери й створення Інтернет-клубу.

– З одного боку, книжкові фонди поповнюються, а з іншого – сільська бібліотечна мережа все ще залишається під загрозою “оптимізації”.

– Я зовсім не заперечую проти оптимізації, якщо вона спрямована на більш ефективну роботу бібліотек. Можливо, де-небудь виникає потреба об'єднати шкільну і публічну бібліотеки, але тільки так, щоб книги залишалися доступними для всіх. Поки що оптимізація нічого доброго не принесла. Мені дуже шкода за тими сільськими бібліотеками, які виведено з підпорядкування ЦБС. Сьогодні, коли з'явилася можливість поповнювати фонди, оживити їхню роботу, “оптимізовані” бібліотеки не одержують практично нічого. В більшості випадків на оптимізацію дивляться тільки з точки зору економії коштів. Не знаю, чи багато грошей можна заощадити на бібліотеках, але непоправної шкоди завдати дуже легко.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЗЕМЛЯКА (Про С. Черкасенка)

ПОСТАТІ МИНУЛОГО

ІМ'Я Спиридона Черкасенка мало-відоме широкому загалу. Так склалася його доля, що, народившись у невеликому степовому містечку Новий Буг 24 грудня 1876 року і закінчивши тут учительську семінарію (зараз педагогічний коледж), він жив і працював на Донбасі, згодом – в Ужгороді, в містечку Горні Черношці в Чехії, де і помер 8 лютого 1940 року далеко від Батьківщини.

Творчість письменника – це цілий материк літератури: поезія, драматургія, проза, публіцистика, сатира, літературна критика, педагогіка. Серед його романів найбільш відомий – «Пригоди молодого лицаря» (який було екранізовано), серед драм – «Казки старого млина». Багато поезій стали піснями, що вважаються народними, – «Ой, чого ти, дубе...», «Зима і весна». Вершинним здобутком малої прози С. Черкасенка є цикл оповідань для дітей і про дітей, які вийшли 1912 року збіркою «Маленький горбань та інші оповідання».

Для новобужан творчість С. Черкасенка ще в 70-ті роки минулого століття відкрив краєзнавець, подвижник Іван Тимофійович Корнафель, якого, на жаль, вже з нами нема. Він зібрав значну колекцію матеріалів про життя і творчість видатного земляка. Його справу продовжили дочка – викладач педагогічного коледжу В. Корнафель та голова товариства «Просвіта» В. Галущенко,

який відкрив в Інтернеті сайт, присвячений С. Черкасенку.

Новобузька районна бібліотека теж не стояла осторонь літературно-краєзнавчих розшуків і зібрала багато краєзнавчого матеріалу на паперових та електронних носіях. Але справжньою нашою мрією було створення літературної вітальні імені С. Черкасенка, де б проводилися масові заходи, зустрічі, презентації книг. Ідея створення такої вітальні була представлена на «Конкурсі бібліотечних ідей-2006», ініційованому МКТ України. Цю ініціативу підтримали районні органи влади, виділивши кошти на ремонт та обладнання приміщення.

22 грудня 2006 року, до 130-ї річниці з дня народження письменника, в Новобузькій районній бібліотеці відбулося відкриття літературної вітальні ім. Спиридона Черкасенка. Працівники відділу обслуговування О. Кушнір, Л. Торопчина разом зі студентами педагогічного коледжу (викладач В. Корнафель), Новобузької гімназії (викладач С. Королькова) підготували літературно-музичну композицію, присвячену життю і творчості С. Черкасенка, де прозвучали його вірші, пісні, спогади про письменника, роздуми про його творчість.

Серед запрошених були представники обласних державної адміністрації та управління культури, голова районної

Радина -

родних депутатів, педагогіки, користувачі бібліотеки, учні гімназії. Особливо приємно, що гімназисти склали і прочитали свої вірші, присвячені земляку. А це значить, що наша спільна робота не пройшла даремно, вона дала свої паростки, які в майбутньому проростуть квітами духовності.

Наша вітальня, яка, сподіваємося, стане осередком спілкування людей різного віку і уподобань, тепер носить ім'я митця, котрий завжди відзначався глибокими життєвими спостереженнями, був співцем найтонших почуттів людини. Він не цурався громадських тем, але завжди залишався вразливим мрійником, чуйним до краси, бачив у людині найдосконаліший витвір природи.

Донька завідувачої Новомихайлівською бібліотекою-філією Оля Кочерко написала вірш «Пам'яті Черкасенка», де є такі слова:

*Життя торкнулось чужини,
Та там назавжди й прикипіло.
А мрії – все вривались в сні,
На Батьківщину так хотілось!
Манив до болю рідний край!
Та лиш книжки сюди дістались.
Його слова, його пісні
У Новобужжі прочитались ...*